

Anbefalinger vedr. bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser

Afrapportering

September 2024

Udgivet af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel.: 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISBN (elektronisk publikation): 978-87-85248-05-3

Anbefalinger vedr. bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser

Af rapportering

September 2024

Indhold

Anbefalinger vedr. bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser	5
1.1 Rammesætning	5
2. Anbefalinger	13
2.1 Tema 1: Bedre inddragelse af målgruppen før og under studiestart	13
2.2 Tema 2 – Styrkelse af læringsmiljøerne tilgængelighed	14
2.3 Mere kontinuerlige studie- og støtteforløb, der er bygget op omkring den studerendes brugerrejse	17
2.3.1 Evaluering af forsøget med helhedsorienterede studieplaner	17
2.3.2 Genansøgninger i forbindelse med SPS	18
2.4 Bedre muligheder for at skabe fleksibilitet for studerende med funktionsnedsættelser med henblik på at kunne følge et fuldtidsstudium	20
Bilag 1	22
Opgavebeskrivelse – opfølgende arbejdsgruppe – Bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser	22

Afrapportering

Anbefalinger vedr. bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser

I forbindelse med den politiske aftale om Reform af universitetsuddannelserne i Danmark er partierne bag aftalen enige om at fortsætte indsatsen med at skabe bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser.

Arbejdsgruppen for studerende med funktionsnedsættelser har fået til opgave at komme med anbefalinger til udmøntning af 10 mio. kr. årligt. Midlerne er afsat fra 2025 i forbindelse med reformen for at understøtte indsatsen om bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser. Arbejdsgruppen har desuden fået til opgave at følge op på evalueringen af forsøget med helhedsorienterede studieplaner samt at forholde sig til mulighederne for genansøgning i forbindelse med specialpædagogisk støtte (SPS). Med denne afrapportering fremlægger arbejdsgruppen sine anbefalinger.

Arbejdsgruppen udgøres af repræsentanter fra de forskellige videregående uddannelsesinstitutioner, studenterorganisationerne, Danske Handicaporganisationer, Sammenlutningen af Unge med Handicap, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet samt Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, der har været formand for arbejdsgruppen. Arbejdsgruppen har været samlet i løbet af foråret 2024 og er blevet sekretariatsbetjent af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (se bilag 1 for oversigt over arbejdsgruppens opgaver og medlemmer).

1.1 Rammesætning

Arbejdsgruppen står bag rapporten "Bedre vilkår for studerende med funktionsnedsættelser"¹ fra 2022. Rapporten tilvejebragte et fælles videngrundlag, som har været

¹ Rapport: [Bedre vilkår for studerende med funktionsnedsættelser](#) (2022) ufm.dk

udgangspunktet for arbejdsgruppens drøftelser og anbefalinger. Rapporten benævnes herefter "videngrundlaget", og beskrivelsen af tematikkerne i arbejdsgruppens opgavebeskrivelse har ligeledes taget afsæt heri. Temaerne er:

1. Bedre inddragelse af målgruppen før og under studiestart.
2. Styrkelse af læringsmiljøernes tilgængelighed.
3. Mere kontinuerlige studie- og støtteforløb, der er bygget op omkring den studerendes brugerrejse.
4. Bedre muligheder for at skabe mere fleksibilitet for studerende med funktionsnedsættelser med henblik på at kunne følge et fuldtidsstudium.

Arbejdsgruppens rammesætning

Arbejdsgruppen konstaterer, at der i aftale om Reform af universitetsuddannelserne i Danmark er afsat varige midler til en indsats for at skabe bedre rammer for studerende med funktionsnedsættelser. Arbejdsgruppen finder, at det er vigtigt at prioritere midlerne til udvalgte temaer med henblik på at skabe størst mulig effekt for de studerende med funktionsnedsættelser på tværs af de videregående uddannelser. Arbejdsgruppens samlede anbefalinger oprindes nedenfor i kort form og uddybes under afsnit 2.

- Arbejdsgruppen anbefaler, at en mindre del af midlerne afsættes til at understøtte tema 1.
Arbejdsgruppen prioriterer at styrke vejledningen af studerende med funktionsnedsættelser inden de søger optagelse på en videregående uddannelse – eksempelvis gennem kompetenceudvikling af vejledere, ved at styrke vejledningstilbudene i overgangen fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse for uddannelsessøgende med funktionsnedsættelser samt til udvikling af nye initiativer for målgruppen. Arbejdsgruppen vurderer, at en styrket vejledning kan imødekomme de udfordringer en studerende med en funktionsnedsættelse kan opleve i overgangen til videregående uddannelse i forhold til at få tilstrækkelig viden om f.eks. mulighederne for støtte og tilpasning. Herunder særligt unge, der ikke går direkte videre i uddannelse.
- Arbejdsgruppen anbefaler, at midlerne overvejende afsættes til at understøtte tema 2.
Arbejdsgruppen lægger vægt på at, læringsmiljøerne skal kunne imødekomme og rumme en sammensat gruppe studerende. Dels modtager fortsat flere studerende støtte for funktionsnedsættelser, dels angiver en større gruppe, at have en eller flere funktionsnedsættelser. Arbejdsgruppen vurderer, at anbefalingen kan bidrage til at sænke de barrierer studerende kan opleve i forhold til deltagelse i læringsrummet. Ved at styrke inkluderende læringsmiljøer vil flere studerende kunne deltage på lige vilkår i læringsrummet. Det vil understøtte en højere grad af læring samt styrke deres tilhørsforhold. Det kan bl.a. ske ved at samle og udvikle viden og erfaring om fleksible tilgange til undervisningen med henblik på at videreudvikle og yderligere kvalificere institutionernes pædagogiske og didaktiske arbejde på området.
- I relation til tema 3 har arbejdsgruppen fulgt op på evalueringen af forsøget med helhedsorienterede studieplaner og en evt. videreførelse af initiativet eller dele heraf samt drøftet mulighederne for genansøgninger i forbindelse med specialpædagogisk støtte.

- Arbejdsgruppen anbefaler, at det udarbejdede vejledningsmateriale om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser videreføres under forudsætning af, at der foretages en vedvarende opdatering og evt. udvikling af materialet. Arbejdsgruppen vurderer, at et højet videnniveau om, hvordan fysiske og psykiske funktionsnedsættelser kan komme til udtryk i studierelaterede kontekster er gavnligt for dialogen mellem studerende, undervisere, vejledere m.v.
- Arbejdsgruppen anbefaler ikke, at forsøget med helhedsorienterede studieplaner videreføres. Arbejdsgruppen vurderer, at redskabet ikke i tilstrækkeligt omfang forbedrer studerende med funktionsnedsættelsers mulighed for at tilrettelægge og planlægge deres samlede studieforløb.
- I relation til tema 4 finder arbejdsgruppen, at det udfordringsbillede, der blev skitseret i videngrundlaget, fortsat er gældende. Da udfordringerne overvejende vedrører strukturelle rammer har arbejdsgruppen noteret, at det ligger uden for opgavebeskrivelsen at komme med anbefalinger under dette tema. Set i lyset heraf, samt bevillingens størrelse, finder arbejdsgruppen, at de afsatte midler kan skabe størst effekt for studerende med funktionsnedsættelse inden for tema 1 og 2.

Anbefaling om udmøntning

Arbejdsgruppen anbefaler, at der ved udmøntning af midlerne bliver lagt vægt på, at de skal skabe størst mulig effekt for studerende med funktionsnedsættelser på tværs af alle de videregående uddannelser, og arbejdsgruppen vurderer, at dette bedst opnås ved, at midlerne fokuseres fagligt og organisatorisk.

- Vedr. tema 1 anbefaler arbejdsgruppen, at midlerne udmøntes til Studievalg Danmark, idet der er tale om en vejledningsopgave.
- Vedr. tema 2 anbefaler arbejdsgruppen, at midlerne udmøntes samlet til en aktør, der kan varetage funktionen som et nationalt videnscenter. Ved at samle viden og erfaringer i et nationalt videnscenter skabes ressourcer til tværgående perspektiver, der kan spille sammen med en lokal forankring på institutionerne, herunder i de pædagogiske enheder på institutionerne.

Arbejdsgruppen har i forhold til organisering lagt vægt på, at midlerne bør gå til aktører, der selv, eller gennem inddragelse af relevante samarbejdspartnere, har en bred erfaring og viden om området og relevante fagfelter, herunder indsigt i udviklingen i den videregående uddannelsessektor, inkluderende studie- og læringsmiljø samt studerende med funktionsnedsættelser. Arbejdsgruppen finder dette særligt vigtigt, for at en national enhed/videnscenter kan være ramme for en tværgående indsats i forhold til at styrke og videreudvikle inkluderende læringsmiljøer. Et videnscenter skal bl.a. i tæt samspil med lokale aktører på institutionerne kunne udvikle værktøjer, koncepter m.v. samt understøtte videndeling på tværs af sektoren. Det er en fordel, hvis der kan findes en eksisterende struktur/organisering, da det vil kunne bidrage til, at en relativt større andel af midlerne kan anvendes til kerneaktiviteter og relativt færre til administration.

Det generelle udfordringsbillede

Arbejdsgruppen vurderer, at det videngrundlag, herunder de analyser og data, der blev tilvejebragt i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten "Bedre vilkår for studerende med funktionsnedsættelse" fortsat er dækkende. Data viste bl.a., at der er udfordringer i forhold til højere frafald, dårligere trivsel, længere gennemførelsestid samt højere ledighed for studerende og dimittender med funktionsnedsættelser end for studerende uden.

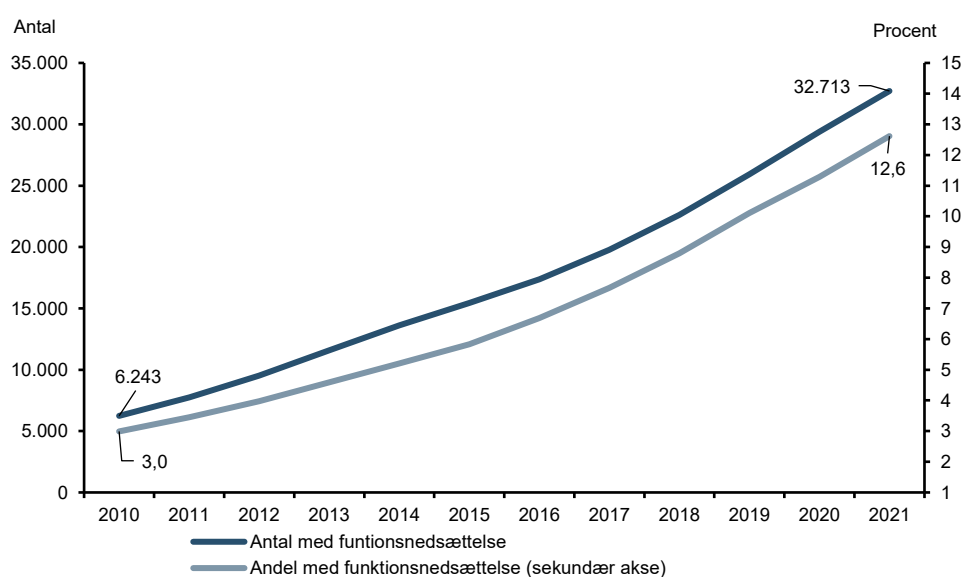
Data viste, at det konkrete udfordringsbillede for studerende med funktionsnedsættelser indeholder mange forskellige facetter, der både kan knytte an til perioden op til, under og lige efter afsluttet studie. Data viser også, at udfordringer i højere grad gælder de studerende, der har en psykisk funktionsnedsættelse.

Da det overordnede billede er uændret, er der alene medtaget udvalgte opdaterede data. Det fulde datagrundlag forefindes i "Bedre vilkår for studerende med funktionsnedsættelser". Implementering af nyt administrativt SPS-system betyder endvidere, at data om målgruppen for så vidt angår modtagere af SPS på tidspunktet for udarbejdelsen af anbefalingerne ikke kan opdateres længere end til 2021.

Som det fremgår af figur 1.1, er der fortsat en stigende andel af studerende med funktionsnedsættelser på de videregående uddannelser². Det fremgik af videngrundlaget, at fra at udgøre 3. pct. af den samlede bestand af studerende på de videregående uddannelser i 2010, var andelen steget til 11 pct. i 2020. I 2021 udgør de studerende med funktionsnedsættelser 12,6 pct. af den samlede bestand af studerende, hvilket svarer til 32.713 studerende.

Figur 1.1.

Studerende med funktionsnedsættelse, 2010-2021, pct. og antal

Anm.: Videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Opgjort pr. 1. oktober i analyseåret. Studerende tæller kun én gang, selvom de kan have flere funktionsnedsættelser.

Kilde: SPS-systemet, SU-systemet og Danmarks Statistik

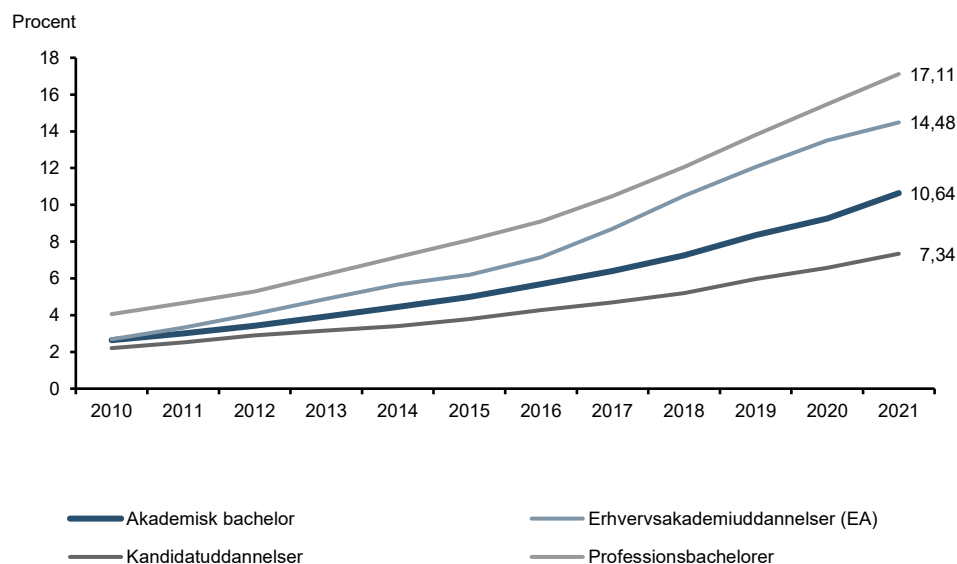
Som det fremgik af videngrundlaget, kan stigningen dels skyldes, at flere studerende med en funktionsnedsættelse vælger at tage en videregående uddannelse. Dels kan det være et udtryk for, at flere studerende enten har behov for og/eller er blevet opmærksomme på muligheden for at søge støtte under uddannelse.

² Målgruppen "studerende med funktionsnedsættelser på videregående uddannelser", afgrænses i videngrundlaget som studerende, der er registrerede i SPS-systemet og SU-systemet under SU-handicaptillæg. Med registreringer i systemet menes, at en studerende har søgt om støtte og fået godkendt sin ansøgning på et hvilket som helst tidspunkt forud for dataudtrækket. I den anvendte datadefinition antages studerende for at have en funktionsnedsættelse, såfremt vedkommende er eller på et tidspunkt har været registreret som modtager af SPS og/eller SU-handicaptillæg. Afgrænsningen vil derfor formegentlig være bredere end antallet af faktiske modtagere i de to systemer.

Stigningen i andelen af studerende med funktionsnedsættelse ses på tværs af alle uddannelses typer. Dog er niveauet mest udtalt blandt professionsbacheloruddannelserne, jf. figur 1.2.

Figur 1.2

Studerende med funktionsnedsættelse, opdelt på uddannelses type, 2010 – 2021, pct.

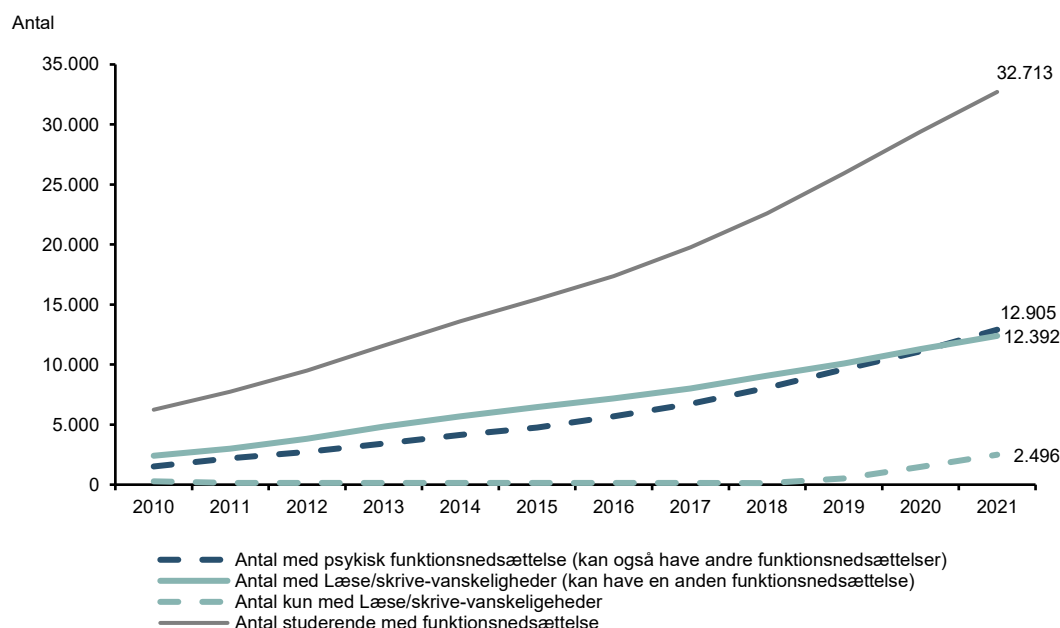
Anm.: Videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Opgjort pr. 1. oktober i analyseåret. Øvrige korte- og mellemlange uddannelser udeladt.

Kilde: SPS-systemet, SU-systemet og Danmarks Statistik

Det er et opmærksomhedspunkt, at målgruppen er sammensat. Figur 1.3 viser bl.a., at studerende kan have behov for at modtage støtte pga. mere end én type funktionsnedsættelse. Figuren viser antallet af studerende med en funktionsnedsættelse, der i det givne år har modtaget støtte grundet en psykisk funktionsnedsættelse eller læse- skrivevanskeligheder. Forskellen mellem de to grønne kurver illustrerer, at der er mange studerende med læse- og skrivevanskeligheder, der også modtager enten SU-handicaptillæg eller SPS til anden funktionsnedsættelse. Den grønne stiplede viser antallet, der kun er registreret med læse/skrivevanskeligheder. Disse to grupper er udvalgt, da de udgør de to største grupper af støttemodtagere, når der ses på, hvad første årsag til tildeling af støtte er. Figuren viser yderligere, at det særligt er gruppen af studerende med en psykiske funktionsnedsættelse, der er steget fra 2010-2021. En tilsvarende stigning for denne gruppe var også at finde i videngrundlaget.

Figur 1.3

Udvikling i udvalgte funktionsnedsættelser, 2010 – 2021, antal studerende med funktionsnedsættelse

Anm.: Videregående uddannelser under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Opgjort pr. 1. oktober i analyseåret. Den blå stiplede linje viser antallet af de studerende, der på et tidspunkt i deres studieforløb har fået tildelt ydelser på baggrund af en psykisk funktionsnedsættelse. Studerende i denne kategori, kan også have andre funktionsnedsættelser, herunder en læse/skrive-vanskelighed. Der er anvendt forskellige opgørelsesmetoder i forhold til at se på antallet af studerende med læse/skrive-vanskeligheder. Den grønne ikke-stiplede linje viser antallet af studerende, som ved første behandling i SPS-systemet er registreret med læse/skrive-vanskeligheder. Denne gruppe kan godt senere modtage ydelser på baggrund af en yderligere funktionsnedsættelse. Den grønne stiplede linje viser antallet, der alene har fået tildelt støtte med udgangspunkt i læse- og skrivevanskeligheder. Studerende i denne gruppe har ikke andre funktionsnedsættelser i denne opgørelse. Studerende i de sidste år af opgørelsen kan blive berettiget til at modtage støtte pga. af yderligere funktionsnedsættelser senere i deres nuværende studieforløb. For 15 pct. af de studerende med funktionsnedsættelser er typen af funktionsnedsættelse uoplyst. Det kan ikke udelukkes at nogle af disse studerende har en psykisk funktionsnedsættelse eller læse/skrive-vanskeligheder.

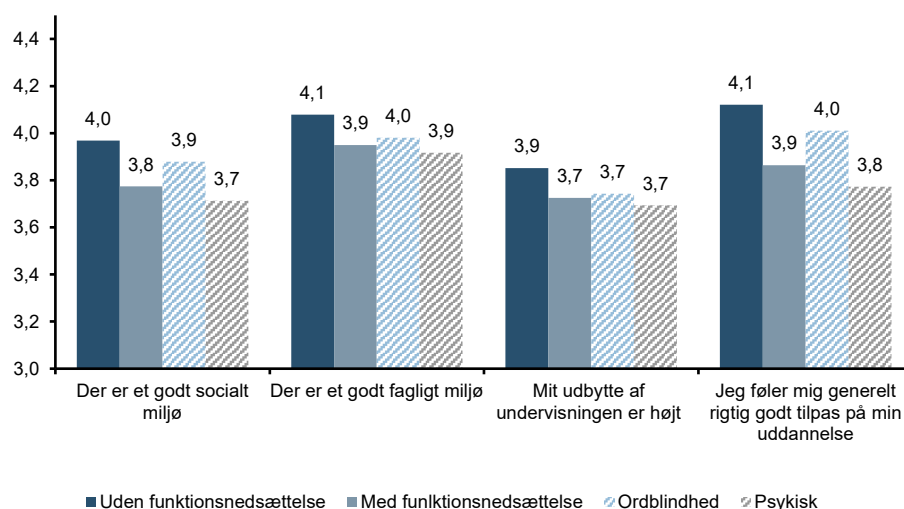
Kilde: SPS-systemet, SU-systemet og Danmarks Statistik

Med udgangspunkt i Danmarks Studieundersøgelse fra 2020 viste videngrundlaget, at studerende uden funktionsnedsættelser generelt oplever et bedre socialt og fagligt miljø, et højere udbytte af undervisningen, og at de føler sig bedre tilpas på uddannelsen sammenlignet med studerende, der har en funktionsnedsættelse. Denne tendens er nogenlunde på niveau med det billede, der tegner sig i Danmarks Studieundersøgelse fra 2023. Figur 1.4 viser forskellen mellem studerende med og uden funktionsnedsættelser i forhold til en række aspekter ved studiemiljøet.

Figur 1.4

Studerendes vurdering af forskellige aspekter ved studiemiljøet, 2023, gennemsnit

Gennemsnit

Anm.: De studerende har besvaret en række udsagn omkring deres studiemiljø, hvilket fremgår af figuren. De studerende har kunne svare fra 1) meget uenig til 5) meget enig

Kilde: Danmarks Studieundersøgelse (2023).

I Danmarks Studieundersøgelse 2023 svarer 31 pct., af de studerende ja på spørgsmålet om, hvorvidt de har en funktionsnedsættelse, en diagnose eller et handicap. Da svarene er selvrapporteret, er det et opmærksomhedspunkt, at gruppen kan omfatte studerende, der kan have, men ikke nødvendigvis har, en eller flere støtteberettigede diagnoser. Dertil kommer, at den studerende af forskellige årsager kan have fravalgt at søge om støtte. Arbejdsgruppen peger på, at svarprocenten indikerer, at der blandt direkte adspurgte studerende er en væsentlig andel, der oplever at have en eller flere funktionsnedsættelse.

Målgruppen

Arbejdsgruppen fremhæver, at målgruppen³ er en mangefacetteret og sammensat gruppe studerende. Typerne af funktionsnedsættelser spænder bredt og omfatter bl.a. psykiske og fysiske funktionsnedsættelser, udviklingsforstyrrelser samt læse- og skrivningsvanskeligheder. En studerende kan have både varige og midlertidige funktionsnedsættelser. Der kan være tale om en enkeltstående funktionsnedsættelse, eller der kan være flere forskellige funktionsnedsættelser, som den studerende skal kompenseres for. Nogle funktionsnedsættelser kan desuden udvikle sig over et samlet studieforløb. Arbejdsgruppen konstaterer, at der således ikke er tale om en fast defineret gruppe af "støttedtagere". Da de videregående uddannelser er forskelligt opbygget og

³ Målgruppen er defineret som modtagere af enten SPS eller SU-handicaptillæg. SPS er en støtte til at overkomme de barrierer, som de studerende oplever i forbindelse med deres uddannelse pga. af deres funktionsnedsættelse, som gives i form af konkrete hjælpemidler eller mentor-/tutorordninger afhængigt af type af funktionsnedsættelse, mens SU-handicaptillæg er en økonomisk støtte, som gives til studerende, der udover at modtage SU, vurderes at have en så betydelig varig psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse, at den studerende reelt ikke er i stand til at have et studiejob ved siden af sin uddannelse.

organiseret, kan det i praksis også opleves forskelligt, hvordan den studerendes funktionsnedsættelse kommer til udtryk og skal imødekommes afhængigt af den konkrete tilrettelæggelsesform, uddannelsesstruktur, tilpasningsmulighed, institutionstype m.v. Samme funktionsnedsættelse kan derfor godt kræve forskellig compensation med henblik på at give målgruppen mulighed for at gennemføre deres uddannelse på fagligt og socialt lige fod med deres medstuderende.

Arbejdsgruppen har i videngrundlaget peget på, at et studie- og læringsmiljø, der tager udgangspunkt i den metodiske og teoretiske tilgang universelt design for learning⁴, giver mere rummelige og fleksible rammer, der bedre kan imødekomme de forskelligartede behov, som målgruppen har. Tilgangen ændrer ikke på, at der kan være behov for individuel støtte. Det kan imidlertid bidrage til, at flere studerende oplever, at de i højere grad fagligt og socialt er inkluderet, og at de derfor i mindre grad oplever behov for kompenserende støtte.

⁴ Universelt design for learning (UDL) er et rammeværk, der overskueligt og systematisk tilbyder konkrete greb til at arbejde med flere didaktiske veje i undervisningen der kan reducere de studerendes barrierer for at deltage, og herigennem skabe mere fleksibilitet i undervisningen. Ved at arbejde med UDL flyttes fokus fra studerende med særlige behov til, hvordan læringsmiljøet kan tilrettelægges, så alle får flere muligheder for at deltage og lære. (Universal Design for Learning: Fleksible og inkluderende læringsmiljøer for alle, (Molbæk, M., & Hedegaard-Sørensen, L. (2023). Universal Design for Learning – Fleksible og inkluderende læringsmiljøer for alle. Dafolo.)

2. anbefalinger

I nedenstående fremlægges arbejdsgruppens anbefalinger og deres væsentligste opmærksomhedspunkter.

2.1 Tema 1: Bedre inddragelse af målgruppen før og under studiestart

Studiestarten er for mange studerende både spændende og udfordrende. Det medfører ofte helt nye omgivelser, nye studievaner, mødet med nye mennesker, krav og forventninger m.v. For en del studerende med funktionsnedsættelser opleves udfordringerne som større, og samtidig kan der være ekstra bekymringer om støtte- og tilpasningsmuligheder mv. Det er et område, der kræver fokus og, hvor der er et potentiale i at understøtte tværgående videndeling og best practice.

Arbejdsgruppen peger på, at de videregående uddannelsesinstitutioner allerede i dag prioriterer studiestarten. De har opnået stor erfaring med forskellige initiativer med henblik på at gøre den faglige og sociale studiestart mere tilgængelig og inkluderende for studerende både med og uden funktionsnedsættelser. Arbejdsgruppen vurderer derfor ikke, at midlerne skal prioriteres særskilt i forhold til selve studiestarten.

Arbejdsgruppen finder imidlertid, at målretning af en mindre del af midlerne til at styrke og bedre vejledningen af studerende med funktionsnedsættelser *inden* de søger optagelse på en videregående uddannelse vil kunne gøre en væsentlig forskel.

Hos studerende med funktionsnedsættelser kan der opstå usikkerhed og bekymring bl.a. i overgangen fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelser, hvor de kan mangle information om deres muligheder for støtte og tilpasning, samt hvor de skal henvende sig for vejledning. Et særligt opmærksomhedspunkt er den gruppe af unge, der ikke søger direkte videre på en videregående uddannelse, men i stedet har været ude af uddannelsessystemet i ét eller flere år. Når de skal i gang med at uddanne sig, kan de have et øget behov for vejledning i forhold til hvilke muligheder der er og, hvordan man søger den relevante hjælp.

En sådan indsats vil bl.a. kunne understøtte, at den uddannelsessøgende med funktionsnedsættelser bliver ledt de rette steder hen for vejledning, og kan have den rette dokumentation i forhold til ansøgning om støtte klar så tidligt som muligt. Hvis studerende med funktionsnedsættelser har færre bekymringer og skal bruge mindre tid på at overskue de yderligere udfordringer m.v. i forbindelse med studiestart, vil de kunne frigøre overskud til at fokusere på at deltage i de faglige og sociale arrangementer, der er med til at understøtte en god studiestart.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at en mindre andel af midlerne prioriteres til styrke vejledningen af unge med funktionsnedsættelse i forbindelse med deres valg af videregående uddannelse. Da der er tale om en vejledningsopgave, foreslår arbejdsgruppen, at Studievalg Danmark tages i betragtning. Midlerne foreslås anvendt til kompetenceudvikling af vejledere, til at styrke vejledningstilbuddene i overgangen fra

ungdomsuddannelse til videregående uddannelse for uddannelsessøgende med funktionsnedsættelser samt til udvikling af nye initiativer for målgruppen.

Studievalg Danmark varetager i dag bl.a. den obligatoriske vejledning til videregående uddannelser og erhvervsuddannelser på de gymnasiale uddannelser. De har derfor også mulighed for at nå ud til unge, der ikke selv opsøger vejledning og evt. ikke på forhånd er bekendt med mulighederne på området. Studievalg Danmark har desuden løbende dialog med både de videregående uddannelsesinstitutioner og ungdomsuddannelserne.

Arbejdsgruppen gør opmærksom på, at der kan være et bredere behov for tilpasning af kommunikationsplatforme og de forskellige formater (tekst, video m.v.) som vejledning og information gøres tilgængelig på således, at de i videst muligt omfang opleves som både relevante og tilgængelige. Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og de videregående uddannelsesinstitutioner opfordres desuden til på relevant vis, at synliggøre støtte- og vejledningmuligheder så tidligt som muligt i kommunikationen med de uddannelsessøgende i forbindelse med selve optagelsesprocessen.

2.2 Tema 2 – Styrkelse af læringsmiljøerne tilgængelighed

Arbejdsgruppen konstaterer, at der er behov for at styrke og udvikle mere inkluderende læringsmiljøer. Læringsmiljøerne skal kunne imødekomme og rumme, at flere studerende dels modtager støtte for funktionsnedsættelser dels selv angiver, at have en funktionsnedsættelse, men af forskellige årsager ikke modtager SPS.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at midlerne overvejende prioriteres til netop at styrke og videreudvikle inkluderende læringsmiljøer.

Arbejdsgruppen peger på, at de udfordringer, som studerende med funktionsnedsættelser kan opleve i læringsrummet kan være meget forskellige. Det kan bl.a. omhandle deltagelse både fagligt og socialt, og relatere sig til fysisk tilgængelighed og inklusion. En meget konkret udfordring kan eksempelvis være, at den studerende ikke kan gøre tilstrækkelig brug af sine hjælpemidler, hvis undervisningsmaterialer ikke er tilgængelige i god nok tid, eller hvis den studerende ikke har mulighed for at optage lyd og video i undervisningen. Andre udfordringer kan udspringe af selve undervisningstilrettelæggelsen, f.eks. valg af formater som f.eks. gruppearbejde o.l. Et fællestræk er, at de udfordringer, som studerende med funktionsnedsættelser står overfor i læringsrummet, kan have negative konsekvenser for deres læringsudbytte. Arbejdsgruppen understreger, at med den rette støtte samt tilpasning og fleksibilitet kan målgruppen deltage på lige vilkår i læringsrummet som deres medstuderende og indfri samme faglige niveau og krav.

Arbejdsgruppen fremhæver, at mere inkluderende læringsmiljøer kan bidrage til at færre studerende vil opleve selve deltagelsen i læringsrummet som en barriere. Det vil kunne styrke den enkeltes fundament for at opnå højere grad af læring og ofte også mulighed for kunne deltage bredere i faglige og sociale studiesammenhænge. Et inkluderende læringsmiljø vil typisk ikke alene komme studerende med funktionsnedsættelser til gode, men også den brede studentergruppe, der ikke modtager støtte. I og med udfordringerne kan opleves meget forskelligartet, vil potentialet kunne realiseres ved at tage afsæt i universelt design for learning, som teoretisk og metodisk tilgang.

Der er således en fortsat voksende opgave hos uddannelsesinstitutionerne og undervisere i at skabe læringsmiljøer og tilrettelægge en undervisning, der er tilgængelig og inkluderende for studerende med funktionsnedsættelser. Der er således behov for at fremme den videregående uddannelsessektors forudsætninger for at skabe og videreudvikle inkluderende læringsmiljøer. Der er en række forhold, der gør, at der vil være behov for en bred palette af initiativer. Arbejdsgruppen har særligt fremhævet kompetenceudvikling af undervisere og andet personale, der møder og vejleder studerende med funktionsnedsættelser på uddannelsesinstitutionerne samt haft fokus på understøttelse af den didaktiske praksis.

I videngrundlaget blev det fremhævet, at mange undervisere oplever, at de ikke har tid og ressourcer til at inkludere studerende med særlige behov i læringsrummet. Det er samtidig et opmærksomhedspunkt, at de enkelte undervisnings- og vejledningsforløb kan være korte, at underviserne kan være eksterne o.l. Indsatsen for at skabe inkluderende læringsmiljøer påhviler således ikke kun den enkelte underviser, men også det ledelsesmæssige og organisatoriske niveau. Det kan eksempelvis være i forhold til at udarbejde fælles retningslinjer for en række praktiske forhold, herunder bl.a. for brug af hjælpemidler i undervisningssituationen som f.eks. lydoptagelse, hvornår og hvordan undervisningsmateriale gøres tilgængelig for de studerende, adgang til kompetenceudvikling o.l.

Nationalt videnscenter

I ambitionen om at styrke den videregående uddannelsessektors forudsætninger for at skabe og videreudvikle inkluderende læringsmiljøer, ligger der en række fælles udfordringer og behov, der går på tværs af de videregående uddannelsesinstitutioner. Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at midlerne udmøntes samlet til en aktør, der kan varetage funktionen som et nationalt videnscenter. Ved at samle viden og erfaringer i en national enhed, skabes ressourcer til tværgående perspektiver, der kan spille sammen med en lokal forankring på institutionerne, herunder i de pædagogiske enheder på institutionerne. Arbejdsgruppen fremhæver, at det er væsentligt, at aktøren, der varetager funktionen som nationalt videnscenter, samarbejder med og inddrager andre relevante aktører så der i arbejdet inddrages og bygges videre på eksisterende viden og erfaringer fra praksis.

Arbejdsgruppen har drøftet, at et nationalt videnscenter bl.a. skal kunne:

- Indsamle viden og erfaringer lokalt, nationalt og internationalt med henblik på løbende videndeling og (videre)udvikling af koncepter.
- Samarbejde og sparre med uddannelsesmiljøer, ledelser, pædagogiske centre, undervisere, studerende m.v. eksempelvis om uddannelses- og undervisningsudvikling (studieplaner, eksamensformer, rammer m.v.), didaktisk praksis o.l., herunder også sektorspecifikke forhold i forbindelse med f.eks. praktik.
- Afdække behov for og bidrage til opbygning af ny viden på området med fokus på kobling til praksis – eksempelvis ved at igangsætte og understøtte samarbejder om pilotprojekter og konceptafprøvning/-udvikling. Der er en opmærksomhed på, at viden skal ud i praksis til gavn for de studerende, og at der ikke er tale om et forskningscenter.
- Understøtte pilotprojekter til udvalgte indsatser, hvor videnscenteret ikke selv er deltagende aktør, men hvor resultater og viden kan formidles gennem videnscenteret.

Arbejdsgruppen fremhæver, at der er et umiddelbart behov i uddannelsesmiljøerne for konkret sparring på både udvikling og konkret praksis. Der er eksempelvis undervisere, der efterspørger didaktisk sparring i forhold til inkluderende undervisning, og institutioner, der efterspørger sparring og input til kompetenceudviklingsforløb såsom adjunkt-pædagogikum. Behovene er varierende mellem institutionerne, idet adgang til netværk og fælles koncepter for nogle institutioner vil være mere centralt.

Udmøntning

Arbejdsgruppen har i deres drøftelser lagt vægt på, at midlerne skal gå til en aktør der selv, og gennem inddragelse af relevante samarbejdspartnere, har bred erfaring og viden om relevante fagfelter, herunder indsigt i udviklingen i den videregående uddannelsessektor, inkluderende studie- og læringsmiljøer samt studerende med funktionsnedsættelser. Ambitionen er både at skabe en enhed, hvor forskellig faglig viden og perspektiver inddrages for at understøtte indsatser og løsninger af høj kvalitet, og hvor der samarbejdes på tværs af relevante aktører, bl.a. for at styrke sammenhængen til eksisterende tiltag på området og undgå parallelle indsatser.

Arbejdsgruppen har i mindre omfang drøftet aktører og eventuelle bidragsydere og anbefaler derfor ikke en konkret aktør til at varetage funktionen som nationalt videnscenter. Arbejdsgruppens lægger vægt på, at aktøren kan skabe et tæt samarbejde med og forankring på institutionerne f.eks. med deres pædagogiske og didaktiske enheder, samt med andre aktører med viden på området.

Arbejdsgruppen lægger vægt på, at der i forbindelse med oprettelsen af videnscenteret og i tæt samarbejde med relevante parter, såsom praktikere, studerende og aktører med et arbejdsmarkedsperspektiv, gennemføres en afdækning af, hvilke indsatser der er i gang eller er gennemført, herunder et overblik over relevante aktører og bidragsydere på området. Således understøttes videndeling, og det klarlægges, hvor nye initiativer kan udformes og igangsættes for at styrke den videregående sektors forudsætninger for at skabe inkluderende læringsmiljøer og skabe bedst mulig effekt for studerende med funktionsnedsættelser. Et overblik over eksisterende indsatser og aktører vil også kunne komme institutionerne til gavn "her og nu".

Da der er tale om udmøntning af varige midler, vil de konkrete initiativer skulle udvikles og prioriteres over tid, så de kan bygge oven på allerede gjorte erfaringer og matche de konkrete behov, i forhold til eksempelvis at skabe inkluderende læringsrum. Midlerne udmøntes på en måde, som understøtter, at centrale aktører (f.eks. studerende og de videregående uddannelsesinstitutioner) løbende inddrages i videnscentres arbejde herunder i prioritering af konkrete projekter og fokusområder over tid. Det kan eksempelvis være gennem en bestyrelse, følgegruppe eller lignende. Det kan således også blive relevant at se på elementer uden for selve læringsrummet som f.eks., hvordan den studerendes brugerrejse bedst understøttes, herunder hvordan der kan skabes bedre overgange til videregående uddannelser og i overgangen fra videregående uddannelser til arbejdsmarkedet. Ligeledes kan der være forhold omkring SPS-formater, der kunne være relevante for et nationalt videnscenter at beskæftige sig med.

2.3 Mere kontinuerlige studie- og støtteforløb, der er bygget op omkring den studerendes brugerrejse

Arbejdsgruppen har i relation til temaet om mere kontinuerlige studie- og støtteforløb, der er bygget op omkring den studerendes brugerrejse, drøftet dels evalueringen af forsøget med helhedsorienterede studieplaner og dels mulighederne for genansøgninger i forbindelse med SPS (jf. opgavebeskrivelsen).

Arbejdsgruppen vurderer, at det fortsat er en udfordring, at studerende med en funktionsnedsættelse møder flere forskellige indgange til administrative enheder og systemer i forbindelse med tilrettelæggelsen af deres studie- og støtteforløb. De kan i den sammenhæng opleve det som vanskeligt at overskue de regler, praksisser og dokumentationskrav, der gør sig gældende i forhold til deres studie og støtteforløb. Dette kan gøre det vanskeligere at planlægge og skabe overblik over eget studie. Desuden kræver det yderligere ressourcer af målgruppen, i forhold til det, som det generelt kræver i forhold til at planlægge og tilrettelægge sit studie.

Arbejdsgruppen har drøftet, at der fortsat er behov for at have fokus på kontinuerligere studie- og støtteforløb. Samtidig er det ikke inden for dette tema, at midlerne, givet rammerne for udmøntningen, vil have størst effekt.

2.3.1 Evaluering af forsøget med helhedsorienterede studieplaner

Der blev i forbindelse med *Aftale om en samlet indsats for elever og studerende med handicap på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser* fra 2021 igangsat et forsøg med helhedsorienterede studieplaner samt et initiativ, hvor der skulle udarbejdes fagligt vejledende materiale(r) om psykiske og fysiske handicap. Begge indsatser blev forankret i Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM). Formålet var dels at understøtte de studerendes overblik og oplevelse af ét sammenhængende uddannelsesforløb, dels at udbrede viden om betydningen af forskellige handicap i konkrete uddannelsessituationer (se faktaboks 2.1 for uddybning).

Faktaboks 2.1 Helhedsorienterede studieplaner – min studieplan.dk

- Forsøget med helhedsorienterede studieplaner blev gennemført i perioden 2021-2022 og evalueret i 2023.
- Forsøget resulterede i det webbaseret planlægningsværktøj "minstudieplan.dk", der findes på et site af samme navn.
- Ved brugeroprettelse får den studerende og/eller vejleder adgang til at anvende planlægningsværktøjet. Værktøjet giver mulighed for, at oprette en studieplan og tilføje fag/moduler for semestrene, noter og notifikationer.
- Uden oprettelse af bruger er der på sitet adgang til at søge i en digital version af de beskrivelser af psykisk og fysiske funktionsnedsættelser, der indgår i det vejledningsmateriale, der er målrettet de studerende.
- På sitet findes desuden en kort beskrivelse af støttemuligheder med links til relevante sites under "rundt om min uddannelse".

Arbejdsgruppen har drøftet evalueringen og anbefaler ikke, at forsøget med helhedsorienterede studieplaner videreføres. Arbejdsgruppen anerkender, at

planlægningsredskabet bl.a. kan anvendes som udgangspunkt for en dialog mellem den studerende og dennes vejleder. Samtidig har arbejdsgruppen lagt vægt på, at operationaliseringen af helhedsorienterede studieplaner gennem udviklingen af et digitalt planlægningsværktøj ikke i tilstrækkeligt omfang forbedrer studerende med funktionsnedsættelsers mulighed for at tilrettelægge og planlægge deres samlede studieforløb, herunder behovet for at skabe overblik over frister, dokumentationskrav, dispensationer og anden form for støtte. Endvidere finder arbejdsgruppen, at det er ressourcekrævende for studerende at anvende værktøjet, hvilket forstærkes af den manglende integration med eksisterende studieadministrative systemer.

Arbejdsgruppen er endvidere opmærksomme på, at de brugere, der har benyttet sig af redskabet ikke længere vil have den mulighed, såfremt driften ikke videreføres. Alle studerende på de videregående uddannelsesinstitutioner har haft mulighed for at oprette sig som bruger og give samtykke til, at dele deres studieplan med vejledere eller øvrige relevante ansatte. I forlængelse heraf har arbejdsgruppen noteret sig, at der på tidspunktet for evalueringen i 2023 var oprettet 406 brugere på "minstudieplan.dk", hvilket vurderes at være en relativ lille andel.

Arbejdsgruppen finder, at det faglige vejledningsmateriale, der er blevet udarbejdet, er relevant og brugbart. Arbejdsgruppen har kendskab til en række konkrete anvendelser og positive erfaringer med det faglige vejledningsmateriale. Arbejdsgruppen finder, at der er et fortsat potentiale i at indsamle og udbrede fagligt vejledende materiale om psykiske og fysiske funktionsnedsættelser, dels målrettet de studerede selv og dels i brugen på de videregående uddannelsesinstitutioner. Arbejdsgruppen anbefaler således at vejledningsmaterialet videreføres eksempelvis i regi af et videnscenter under forudsætning af en vedvarende opdatering og evt. udvikling.

2.3.2 Genansøgninger i forbindelse med SPS

Der har løbende været opmærksomhed på, at studerende oplever udfordringer og ventetid i forbindelse med at skulle genansøge om SPS. Arbejdsgruppen har derfor fået til opgave at drøfte mulighederne for genansøgninger i forbindelse med SPS. Foranlediget af sekretariatet holdt Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) et oplæg med fokus på, hvordan genansøgningsprocessen håndteres, og hvilken involvering det kræver af den studerende. Dette for at have et fælles grundlag for de videre drøftelser. STUK redegjorde for, hvilke ydelser, der bevilges for hele uddannelsen, og hvilke der skal genansøges om. Desuden blev processen for manuelle ansøgninger om SPS samt for automatiske genbestillinger præsenteret.

Processer for genansøgning i forbindelse med SPS

Overordnet set skelner STUK mellem engangsydelser og løbende ydelser ved varige og ikke varige funktionsnedsættelser. Nedenfor er en ikke udtømmende oversigt over bevillingstyper:

Faktaboks 2.2 Bevillingstyper (ikke udtømmende)

Engangsydelser	- Fysiske hjælpemidler - Læse- og skriveteknologi - Høreteknisk udstyr	Bevilges altid for hele uddannelsesperioden (f.eks. fysiske hjælpemidler).
Løbende ydelser ved varige funktionsnedsættelser	- Støttetimer - Personlig assistance - Tegnsprogs- og skrivetolkning til døve - Studiematerialer (Nota)	- Hvor støttebehovet ikke vurderes at ændre sig i uddannelsesperioden. - Bevilges pr. halvår og kan sættes op til automatisk genbestilling, som udelukkende er en administrativ proces mellem STUK og uddannelsesinstitutionen (f.eks. støttetimer, Rammebevilling til Nota mm.).
Løbende ydelser ved ikke varige funktionsnedsættelser	- Støttetimer - Studiematerialer fra Nota	- Hvor støttebehovet kan udvikle sig i uddannelsesperioden. - Bevilges pr. halvår og skal ansøges pr. halvår eller sættes op til automatisk genbestilling for en kortere periode f.eks. 1 år.

Kilde: Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Der vil være ansøgninger, hvor en manuel vurdering er nødvendig. Dels ansøgninger, hvor støttebehovet skal vurderes første gang og dels ydelser, hvor støttebehovet kan udvikle sig i uddannelsesperioden, f.eks. ved ikke varige funktionsnedsættelser (som eksempelvis hjernerystelse, angst og stress), og hvor der eksempelvis halvårligt eller årligt er brug for at afklare den studerendes støttebehov og funktionsnedsættelse. Processen for den manuelle ansøgningsproces er illustreret nedenfor:

Faktaboks 2.3 Den manuelle ansøgningsproces om SPS

- Den studerende afklarar indledningsvist sit støttebehov i samarbejde med sin uddannelsesinstitution, der efterfølgende ansøger om støtte på vegne af den studerende.
- STUK vurderer herefter ansøgningen ved manuel sagsbehandling og bevilger herefter støtten.
- Uddannelsesinstitutionen igangsætter herefter støtten, der kan involvere inddragelse af leverandør, hvorefter den studerende modtager støtten.
- Når STUK bevilger engangsydelser i form af eksempelvis fysiske hjælpemidler, læse- og skriveteknologi eller høreteknisk udstyr, bevilges hjælpemidlet for hele den angivne uddannelsesperiode.
- STUK vurderer ved behandlingen af en manuel ansøgning af en løbende ydelse, om der er tale om en varig eller ikke varig funktionsnedsættelse og fastsætter på den baggrund, i hvilken periode bevillingen af den specifikke støtte, kan genbestilles automatisk.

Selvom der er fokus på at skabe så smidige processer for den studerende som muligt, så kan og skal ikke alle ansøgninger behandles via automatisk genbestilling. Studerende med funktionsnedsættelser skal tildeles den støtte der gør, at de kompenseres for deres udfordringer og kan gennemføre en uddannelse på lige fod med deres medstuderende. Samtidig skal de ikke qua deres støtte stilles bedre end deres medstuderende. Derfor vil en manuel vurdering i et vist omfang være nødvendig, f.eks. ved ikke varige funktionsnedsættelser.

Faktaboks 2.4 Automatisk genbestilling – bevilling af støtte uden sagsbehandlingstid

- Når der genansøges om støtte via automatisk genbestilling, bevilges støtten automatisk i det øjeblik, at ansøgningen er afsendt. Den studerende oplever derfor ingen ventetid på sagsbehandling.
- Automatisk genbestilling kan anvendes allerede den 1. maj (for støtte til 2. halvår) og den 1. november (for støtte til 1. halvår).
- Mulighed for at få bevilget støtten minimum 2 måneder før støtten skal anvendes.
- Den automatiske genbestillingsmulighed kan dække hele uddannelsesperioden eller eksempelvis 1 år. Denne periode afhænger af karakteren af den studerendes funktionsnedsættelse (se evt. faktaboks 2.1).
- Studerende, der er testet entydigt ordblinde gennem Ordblindetesten⁵ kan få tildelt læse-skriveteknologi, instruktion og studiematerialer fra Nota med automatisk tildeling og dermed uden sagsbehandlingstid ved førstegangsansøgning.

STUK implementerede i efteråret 2023 et nyt SPS sagsbehandlingssystem (SPSA), og oplyste, at der i den forbindelse er et fremadrettet fokus på bedre kommunikation og forventningsafstemning med den studerende. Det nye system giver bl.a. væsentlig bedre mulighed for individuelt tilpasset kommunikationen med den studerende i forbindelse med tildeling af støtte. STUK har oplyst, at der i det fremadrettede arbejde også er fokus på at styrke vejledningen til institutionerne i brugen af det nye system. Organiseringen af SPS på institutionerne er forskellig, hvorfor der også her er behov for, at have fokus på kommunikation til og med de studerende med funktionsnedsættelser.

Arbejdsgruppens drøftelse

Arbejdsgruppen tog orienteringen og gennemgangen fra STUK til efterretning. Arbejdsgruppen bidrog desuden med institutions- og studenterperspektiver i drøftelsen af genansøgningsprocesserne i forbindelse med SPS. Arbejdsgruppen har bl.a. noteret, at en række af de udfordringer, der har været forbundet med genansøgningsprocessen, og særligt i forbindelse med overgangen til nyt sagsbehandlingssystem, er og fortsat vil blive udbedret og imødekommet. Arbejdsgruppen lægger i den forbindelse vægt på, at STUK har fokus på at sørge for god vejledning til brugerne af systemet. Endvidere noterer arbejdsgruppen, at der er rammer for videre dialog mellem STUK og institutionerne, bl.a. om yderligere muligheder for at ansøge via automatisk genbestilling samt muligheden for ansøgning og videreføring af tidligere tildelt støtte eksempelvis i forbindelse med overgange i uddannelsessystemet.

2.4 Bedre muligheder for at skabe fleksibilitet for studerende med funktionsnedsættelser med henblik på at kunne følge et fuldtidsstudium

Den overordnede ramme for de videregående uddannelser er, at de er tilrettelagt som fuldtidsstudier og institutionernes organisering, uddannelsesstrukturer og fagudbud tager udgangspunkt heri. Videngrundlaget belyste, at det udfordrer de studerende, der på grund af deres funktionsnedsættelse har en nedsat arbejdskapacitet – og som derfor kan have brug for at studere på nedsat tid. Uddannelsesreglerne muliggør nogen grad af

⁵ Ordblindetesten anvendes på tværs af landets uddannelser – fra 3. klasse i grundskolen til ungdoms- og videregående uddannelser – til at identificere ordblinde elever, studerende og kursister. Styrelsen for It og Læring og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet samarbejder om styring og udvikling af Ordblindetesten.

fleksibilitet, da der kan dispenseres fra krav til studieaktivitet. En sådan dispensation giver imidlertid isoleret set ikke den studerende en tilsvarende ret til tillæg af SU-klip efter SU-reglerne.

Arbejdsgruppen konstaterer endvidere, at udfordringernes strukturelle karakter betyder, at det vil ligge uden for opgavebeskrivelsen og den økonomiske ramme at give anbefalinger inden for temaet. Arbejdsgruppen finder fortsat, at det er relevant at se på rammerne for at skabe fleksibilitet for studerende med funktionsnedsættelser i et selvstændigt spor.

Bilag 1

Opgavebeskrivelse – opfølgende arbejdsgruppe - Bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser

Regeringen, SF, DD, LA og K er enige om at fortsætte indsatsen med at skabe bedre forhold for studerende med funktionsnedsættelser. Derfor får aktørerne i Arbejdsgruppen for studerende med funktionsnedsættelser til opgave at anbefale forslag til udmøntning af de 10 mio. kr. årligt, der fra 2025 er afsat som en del af reformen af universitetsuddannelserne i Danmark.

Forslagene skal tage udgangspunkt i de tematikker og det videngrundlag, som arbejdsgruppen afrapporterede i rapporten "Bedre vilkår for studerende med funktionsnedsættelser"⁶ fra februar 2022. En central tematik er at understøtte den studerendes overblik over støtte- og vejledningsmuligheder, herunder specialpædagogisk støtte, og mulighederne for genansøgninger. I forlængelse heraf skal arbejdsgruppen følge op på evalueringen af forsøget med helhedsorienterede studieplaner og en eventuel videreførelse af initiativet eller elementer heraf. Arbejdsgruppens forslag skal ikke omfatte forligsbemærkede områder, herunder SU-området.

Initiativerne skal tage udgangspunkt i et eller flere af nedenstående tematikker identificeret i rapporten:

1. Bedre inddragelse af målgruppen før og under studiestart.
Udfordring: For nye studerende med funktionsnedsættelser betyder usikkerhed omkring fysisk- og social tilgængelighed, at studiestarten for mange er præget af bekymringer. Det kan have en gavnlig effekt, at studerende allerede inden studiestart, og i overgangen, kender til de muligheder, der er på uddannelsen i forhold til eksempelvis tilpasning.
2. Styrkelse af læringsmiljøernes tilgængelighed.
Udfordring: Der er stor forskel på institutionernes samt undervisernes forudsætninger for at skabe læringsmiljøer, der med udgangspunkt i et universelt design understøtter deltagelsesmulighederne for studerende med funktionsnedsættelse. Øget viden om f.eks. fleksible tilgange til undervisningen, betydningen af fysiske rammer og viden om funktionsnedsættelser kan bidrage til at styrke en inkluderende tilrettelæggelse.
3. Mere kontinuerlige studie- og støtteforløb, der er bygget op omkring den studerendes brugerrejse.
Udfordring: Studerende med funktionsnedsættelser kan være udfordrede i forhold til at strukturere og skabe overblik over deres studie- og støtteforløb. De kan derfor have gavn af tydelig visualisering, der kan bidrage til at gøre brugerrejsen mere enkel for den studerende.
4. Bedre muligheder for at skabe mere fleksibilitet for studerende med funktionsnedsættelser med henblik på at kunne følge et fuldtidsstudium.

⁶ Rapport fra Arbejdsgruppen for studerende med funktionsnedsættelser - [Bedre vilkår for studerende med funktionsnedsættelser \(ufm.dk\)](#)

Udfordring: Flere studerende med funktionsnedsættelser oplever at være udfordrede i at kunne indgå på samme vilkår som studerende uden funktionsnedsættelser i fuldtidsstudier. Udfordringerne på institutionsniveau relaterer sig særligt til studieaktivitetskrav og praktik.

Arbejdet skal være færdiggjort inden udgangen af juni 2024 og skal resultere i et oplæg til forligspartierne bag *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelser i Danmark*, der herefter udmønter de afsatte midler. Udmøntningen kan ske med inddragelse af aftalekredsen bag *Aftale om en samlet indsats for elever og studerende med handicap på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser*, da der er tale om midler afsat til studerende med funktionsnedsættelser på hele det videregående uddannelsesområde.

Medlemmer af arbejdsgruppen:

- Pernille Ulrich, Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (formand)
- Jens Bundgaard, Aarhus Universitet
- Alice Petersen, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole
- Line Langkjær-Schuldt, IBA Erhvervsakademi Kolding
- Masashi Kajita, Det Kongelige Akademi
- Cecilie Sturich, Danske Erhvervsakademiers Studenterorganisation
- Line Kjær Christensen, Organisation for Professionshøjskolestuderende
- Michella Ravn Søndergaard, Danske Studerendes Fællesråd
- Andreas Kallestrup, Sammenslutningen af Unge med Handicap
- Karen Il Wol Knudsen, Danske Handicaporganisationer
- Louise Lindhardt, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet